

SNAS

SLOVENSKÁ NÁRODNÁ AKREDITAČNÁ SLUŽBA

METODICKÁ SMERNICA NA AKREDITÁCIU

**RIADENIE SUBJEKTOV KONAJÚCICH V MENE
AKREDITOVANÝCH CERTIFIKAČNÝCH ORGÁNOV
NA SYSTÉMY MANAŽÉRSTVA
(IAF MD 23:2018)**

MSA–CS/19

Vydanie: 1

Aktualizácia: 0

BRATISLAVA

máj, 2019

Táto metodická smernica je prekladom dokumentu IAF MD 23: 2018, Issue 1, Control of Entities Operating on Behalf of Accredited Management Systems Certification Bodies

Spracoval: *Ing. Martina Džubáková, PhD.*
 Ing. Juraj Randus

Preskúmal: *Ing. Gizela Pelechová*

Schválil.: *Mgr. Martin Senčák*

Účinnosť od: *08.05.2019*

Táto MSA neprešla jazykovou úpravou.

Metodické smernice na akreditáciu sa nesmú rozmnožovať a kopírovať na účely predaja.

Dostupnosť MSA: [http:// www.snas.sk](http://www.snas.sk)

Medzinárodné Akreditačné Fórum, a. s. (IAF) uľahčuje obchodovanie a podporuje regulačné orgány riadením celosvetovej dohody o vzájomnom uznávaní medzi akreditačnými orgánmi (AB), aby výsledky vydané orgánmi posudzovania zhody (CAB) akreditovanými členmi IAF boli globálne akceptované.

Akreditácia znižuje riziko pre spoločnosti a ich klientov tým, že im poskytuje záruku, že akreditované CAB sú spôsobilé vykonávať práce, ktoré realizujú v rámci ich rozsahu akreditácie. Od AB, ktorí sú členmi IAF a ich akreditovaných CAB sa vyžaduje, aby dodržiavali príslušné medzinárodné normy a aplikovateľné dokumenty IAF pre dôslednú aplikáciu týchto noriem.

AB, ktoré sú signatármi Multilaterálnej dohody o uznávaní (Multilateral Recognition Arrangement – MLA) IAF, sú pravidelne hodnotené menovanými tímami evaluátorov, aby bola zabezpečená dôvera v prevádzkovaní ich akreditačných schém. Štruktúra a oblasť IAF MLA sú podrobne opísané v IAF PR 4 - Štruktúra IAF MLA a schválené normatívne dokumenty.

IAF MLA je rozčlenená na päť úrovní: Úroveň 1 špecifikuje záväzné kritériá, ktoré sa vzťahujú na všetky AB, ISO/IEC 17011. Kombinácia činnosti (i) Úrovne 2 a zodpovedajúceho (ich) normatívneho(ych) dokumentu(ov) Úrovne 3 sa nazýva hlavná oblasť MLA a kombinácia relevantných normatívnych dokumentov Úrovne 4 (pokiaľ sa dá uplatniť) a Úrovne 5 sa nazýva podoblasť MLA.

- Hlavná oblasť MLA zahŕňa činnosti, ako napr. certifikácia produktov a pridružené záväzné dokumenty, napr. ISO/IEC 17065. Certifikácie vykonané CAB na úrovni hlavnej oblasti sú považované za rovnako spoľahlivé.
- Podoblasť MLA zahŕňa požiadavky posudzovania zhody, napr. ISO 9001 a špecifické požiadavky schémy, tam kde je to použiteľné, napr. ISO/TS 22003. Certifikácie vykonané CAB na úrovni podoblasti sú považované za ekvivalentné.

IAF MLA poskytuje dôveru potrebnú pre akceptáciu výsledkov posudzovania zhody na trhu. Certifikácia vydaná v rámci oblasti IAF MLA orgánom, ktorý je akreditovaný AB, signatárom IAF MLA, môže byť uznaná celosvetovo, čím uľahčuje medzinárodný obchod.

OBSAH	Strana
0 ÚVOD	6
1 POVINNOSTI CERTIFIKAČNÝCH ORGÁNOV	6
1.1 POSÚDENIE RIZIKA KANDIDUJÚCICH SUBJEKTOV	6
1.2 VYTVORENIE PRÁVNE VYMOŽITEELNEJ DOHODY	6
1.3 SÚLAD ČINNOSTÍ SUBJEKTOV S UPLATNITEĽNÝMI POŽIADAVKAMI, SYSTÉMOM MANAŽÉRSTVA CB A RIADIACIMI DOKUMENTAMI	7
2 POVINNOSTI AKREDITAČNÝCH ORGÁNOV	7
2.1 MONITOROVANIE SUBJEKTOV AKREDITAČNÝM ORGÁNOM	7
2.2 POSUDZOVANIE ČINNOSTÍ SUBJEKTOV AKREDITAČNÝM ORGÁNOM	8
PRÍLOHA 1: PRVKY, KTORÉ MÔŽU BYŤ KONTROLOVANÉ POČAS POSÚDENIA RIZIKA (INFORMATÍVNA)	9
PRÍLOHA 2: SÚBOR NÁSTROJOV NA ŠPECIÁLNE VYŠETROVANIE PRI POSUDZOVANÍ ČINNOSTÍ SUBJEKTOV (INFORMATÍVNA)	10

Vydanie č. 1

Vypracoval: Technický výbor IAF

Schválili: Členovia IAF

Dátum vydania: 08. máj 2018

Dátum: 15. februára 2018

Dátum aplikácie: 08. máj 2019

Kontaktná osoba pre otázky: Elva Nilsen
tajomník IAF

Kontakt: telefón: +1 613 454-8159

Email: secretary@iaf.nu

ÚVOD DO ZÁVÄZNÝCH DOKUMENTOV IAF

Výraz „mal by“ sa v tomto dokumente používa na označenie uznávaných prostriedkov na splnenie požiadaviek normy. Orgán posudzovania zhody (CAB) môže tieto požiadavky splniť ekvivalentným spôsobom za predpokladu, že ich splnenie môže akreditačnému orgánu (AB) preukázať. Výraz „musí“ sa v tomto dokumente používa pri tých ustanoveniach, ktoré sú pri plnení požiadaviek príslušnej normy záväzné.

**RIADENIE SUBJEKTOV KONAJÚCICH V MENE AKREDITOVANÝCH
CERTIFIKAČNÝCH ORGÁNOV NA SYSTÉMY MANAŽÉRSTVA****0 ÚVOD**

Tento dokument sa týka subjektov, ktoré vykonávajú a/alebo riadia činnosti certifikácie systémov manažérstva v mene akreditovaných certifikačných orgánov (CB) a nie sú úplne alebo čiastočne vlastnené CB alebo zamestnávané CB. Subjekty môžu alebo nemusia byť lokalizované v rovnakej krajine ako sídlo CB a môžu byť zástupcom CB, agentúrou, franchisistom, alebo obchodnou kanceláriou CB alebo akýmkoľvek subjektom, ktorý má zmluvný vzťah s CB na vykonávanie certifikačných činností.

Normatívne odkazy:

ISO / IEC 17011: 2017 - Požiadavky na akreditačné orgány akreditujúce orgány posudzovania zhody

ISO / IEC 17021-1: 2015 - Požiadavky na orgány vykonávajúce audit a certifikáciu systémov manažérstva. Časť 1: Požiadavky

1 POVINNOSTI CERTIFIKAČNÝCH ORGÁNOV**1.1 POSÚDENIE RIZIKA KANDIDUJÚCICH SUBJEKTOV**

Pred uzavretím akejkoľvek dohody CB vykoná komplexné posúdenie rizika kandidujúceho subjektu v krajine, v ktorej sa nachádza, a v krajinách, v ktorých bude pôsobiť v mene CB. Ak identifikuje neprijateľné riziko, ktoré nie je zvládnuteľné, CB nesmie pokračovať v dohode.

Riziká sa musia posúdiť s ohľadom na nestrannosť, kompetentnosť, konzistentnosť, nezávislosť a úroveň lokálneho rizika v oblasti certifikácie v krajine, kde CB plánuje činnosť subjektu. (Pozri prílohu 1.) Je možné zohľadniť existujúcu akreditáciu subjektu.

1.2 VYTVORENIE PRÁVNE VYMOŽITEĽNEJ DOHODY

CB musí uzavrieť právne vymožiiteľnú dohodu s kandidujúcim subjektom ktorá zahŕňa, ale neobmedzuje sa len na to:

- i) že kandidujúci subjekt musí plniť aplikovateľné požiadavky zahŕňajúce právne postavenie, nestrannosť, požiadavky na kompetentnosť, požiadavky na procesy a systém manažérstva CB v rozsahu, v ktorom je kandidujúci subjekt zapojený do poskytovania certifikačných služieb;
 - kandidujúci subjekt musí pôsobiť v rámci systému manažérstva CB a/alebo na základe vlastnej akreditácie;
 - ak to vyplýva z posúdenia rizika, musia sa definovať a implementovať dodatočné riadiace mechanizmy;
- ii) že subjekt podlieha priebežnému internému auditovaniu zo strany CB. Audity musia zahŕňať všetky činnosti vykonávané subjektom v mene CB. Frekvencia auditov musí závisieť od posúdenia rizika a od výsledkov predchádzajúcich auditov;
- iii) povinné ročné podávanie správ o kľúčových ukazovateľoch výkonnosti (KPI) vrátane tých, ktoré sú špecifikované v IAF MD 15: Závazný dokument IAF na zhromažďovanie

- údajov poskytujúcich ukazovatele výkonnosti certifikačných orgánov systémov manažérstva;
- iv) zabezpečenie prístupu akreditačného orgánu CB (AB) na kontrolu a monitorovanie subjektu, ak je to potrebné;
 - v) podrobnosti o činnostiach, poskytovaných subjektom;
 - vi) zodpovednosti, právomoci a záväzky každej strany;
 - vii) poskytovanie zdrojov, školení, kontinuálneho profesionálneho rozvoja;
 - viii) duševné vlastníctvo a ochranu;
 - ix) že pred nakupovaním (outsourcovaním) akýchkoľvek činností, ktoré vykonáva subjekt v mene CB, musí subjekt získať súhlas CB.

CB musí oznámiť svojmu AB všetky činnosti zavedených subjektov a trhy, na ktorých pôsobia.

V prípadoch ukončenia dohody CB musí oznámiť AB dôvody ukončenia.

1.3 SÚLAD ČINNOSTÍ SUBJEKTOV S UPLATNITEĽNÝMI POŽIADAVKAMI, SYSTÉMOM MANAŽÉRSTVA CB A RIADIACIMI DOKUMENTAMI

Požiadavka na plnenie aplikovateľných požiadaviek na akreditáciu sa rozširuje aj na subjekt, v závislosti od služieb, ktoré vykonáva v mene CB.

CB musí monitorovať priebežnú výkonnosť subjektu vrátane na mieste vykonávaných interných auditov subjektov (vrátane svedeckých auditov) v súlade s príslušnými akreditačnými požiadavkami systému manažérstva CB, riadiacimi dokumentmi CB a inými aplikovateľnými dokumentami súvisiacimi činnosťami vykonávanými v mene CB.

2 POVINNOSTI AKREDITAČNÝCH ORGÁNOV

2.1 MONITOROVANIE SUBJEKTOV AKREDITAČNÝM ORGÁNOM

Ak je AB informovaný o tom, že CB využíva takýto subjekt, AB musí zdieľať tieto informácie (článok 7.8.1 ISO/IEC 17011) s miestnymi AB a môže od nich vyžadovať vstupné údaje s prihliadnutím na požiadavky článku 8 ISO/IEC 17011.

Miestny AB musí identifikovať subjekty akreditované zahraničnými AB, ktoré pôsobia na miestnom trhu, ak sa dostanú do jeho pozornosti, a tieto informácie komunikovať so zahraničným AB.

AB certifikačného orgánu rozhodne o programe posudzovania subjektov svojich CB v súlade s požiadavkami normy ISO/IEC 17011, IAF MD 12: Akreditačné posudzovanie orgánov posudzovania zhody s aktivitami vo viacerých krajinách a ostatnými aplikovateľnými dokumentmi a ak je to aplikovateľné, musí informovať miestny AB.

AB certifikačného orgánu musí informovať miestny AB o prípadoch ukončenia dohody medzi CB a subjektom pre podvodné alebo neetické správanie.

2.2 POSUDZOVANIE ČINNOSTÍ SUBJEKTOV AKREDITAČNÝM ORGÁNOM

AB musí určiť frekvenciu posudzovania pre každý CB a jeho subjekty v akreditačnom cykle na základe požiadaviek ISO/IEC 17011 a aplikovateľných dokumentov IAF.

AB certifikačného orgánu môže iniciovať návštevy subjektov s cieľom prešetriť konkrétne situácie vyvolané nepriaznivými trendmi (vrátane ukazovateľov, ktoré sú požadované, aby boli identifikované subjektom a CB a pravidelne oznamované AB) alebo spätnou väzbou na trhu, ako napríklad:

- náhla zmena počtu certifikátov vydaných CB;
- subjekt rieši v priebehu dlhého časového obdobia, napríklad v priebehu certifikačného cyklu, len málo alebo žiadne nezhody pri vykonávaní auditov;
- situácie, ktoré spochybňujú dôveryhodnosť akreditovanej certifikácie;
- sťažnosti od zákazníkov certifikovaných organizácií alebo iných zainteresovaných strán, ktoré poukazujú na obavy týkajúce sa efektívnosti procesu certifikácie subjektu;
- negatívna publicita: t. j. problémy riešené v médiách, týkajúce sa určitého produktu, organizácie alebo subjektu vo vzťahu k špecifickým technickým oblastiam, problémy identifikované prostredníctvom sociálnych sietí; špecifická negatívna spätná väzba od mimovládnych organizácií týkajúca sa výkonu akreditovanej certifikácie;
- zásah regulačných orgánov, alebo negatívna spätná väzba od regulačných orgánov;
- zvýšenie systémových problémov a obáv subjektu počas svedeckého posudzovania AB u klienta, ak takéto zistenia neboli zaznamenané v skorších auditoch toho istého klienta, najmä tým istým audítorom/tímom;
- dôkaz, že regulačné požiadavky, najmä v systémoch manažérstva, ktoré sú citlivé na reguláciu, ako sú FSMS, EMS alebo OHSMS, nie sú dostatočne auditované, najmä ak existuje priamy vplyv na zdravie alebo bezpečnosť ľudí.

Poznámka: Na pomoc pri vyšetrení takýchto situácií sa môže použiť príloha 2.

V prípade nízkej výkonnosti subjektu (čo môže byť vyvolané sťažnosťami od miestnych AB, regulačných orgánov alebo iných zainteresovaných strán, zlým udržiavaním záznamov, neefektívnymi školeniami a hodnotením miestnych zamestnancov, a pod.) môže AB zmeniť program posudzovania CB, napr. naplánovaním ďalších mimoriadnych návštev.

Informácie týkajúce sa subjektov s nízkou výkonnosťou sa musia zdieľať s miestnym AB a so súhlasom CB vyžadovať jeho spoluprácu pri akýchkoľvek následných opatreniach.

PRÍLOHA 1: PRVKY, KTORÉ MÔŽU BYŤ KONTROLOVANÉ POČAS POSÚDENIA RIZIKA (INFORMATÍVNA)

Prvky, ktoré môžu byť kontrolované počas posúdenia rizika zahŕňajú, ale nie sú obmedzené, na:

- vlastníctvo, vlastníkov a ich vzťahy (obchodné a iné);
- súvisiace podnikanie vrátane vzťahov s poradenskými spoločnosťami;
- registre trestov vlastníkov a subjektu - čisté záznamy;
- potenciálne problémy s úradmi, porušenia, úradné úkony, zákazy, daňové záznamy, záznamy o sociálnom zabezpečení;
- bývalé vzťahy s ostatnými CB, ak sú, súčasný stav, dôvody na ukončenie vzťahov;
- počet evidovaných zamestnancov vrátane externých zdrojov;
- rozsah kompetentnosti audítorov, zložky audítorov, súčasné zmluvy;
- finančná stabilita.

Poznámka: Zdrojom informácií môže byť miestny AB.

PRÍLOHA 2: SÚBOR NÁSTROJOV NA ŠPECIÁLNE VYŠETROVANIE PRI POSUDZOVANÍ ČINNOSTÍ SUBJEKTOV (INFORMATÍVNA)

Ak je potrebné špeciálne vyšetrenie pri posudzovaní, je nižšie uvedený odporúčaný zoznam tém, ktoré je možné kontrolovať pre preskúmanie dôkazov o zhode činností subjektov:

- právne informácie, registrácia, vlastníctvo, právne záznamy spoločnosti a vlastníkov / manažérov;
- ostatné druhy činností, ktoré subjekt vykonáva;
- prepojené subjekty prostredníctvom spoločného vlastníctva a prepojenia medzi vlastníkmi;
- štruktúra riadenia a riadenie konfliktu záujmov;
- informácie o daniach a sociálnom zabezpečení a súlad s objemom práce,
- audítorské zdroje - dôkazy o ich existencii a preukázanej kompetentnosti;
- finančné aspekty;
- krížová kontrola dátumov auditov a dôkazov o prítomnosti audítorov (napríklad, že cestovné doklady, hotelové faktúry, či sa údaje o platbe sa neprekrývajú s inými auditmi);
- potvrdenie prítomnosti audítorských tímov, dni auditu, dĺžku auditov, atď. s klientmi;
- aktuálny stav spoločnosti;
- kontrola cien oproti priamym nákladom;
- kontrola rozsiahlych poradenských subdodávateľov - veľké sumy vyplatené subdodávateľom; platby audítorom, zmluvy s audítormi, platby podnikom na vykonávanie auditov.

V prípade potreby je možné pridať ďalšie témy kontroly.

Koniec záväzného dokumentu IAF pre riadenie subjektov konajúcich v mene akreditovaných certifikačných orgánov na systémy manažérstva.

Ďalšie informácie:

Na získanie ďalších informácií o tomto dokumente alebo o ľubovoľnom inom dokumente IAF sa treba obrátiť na ktoréhokoľvek člena IAF alebo na sekretariát IAF.

Detaily o kontaktoch na členov IAF pozri na webovej stránke IAF <http://www.iaf.nu>

Sekretariát:

Sekretariát spoločnosti IAF

Tel.: +1 613 454-8159

E-mail: secretary@iaf.nu

© SNAS 2019